

Ajánlások

NYELV- ÉS IRODALOMTUDOMÁNYOK OSZTÁLYA

RENDES TAGSÁGRA AJÁNLJA

Bollobás Enikő

1952-ben született Budapesten. 2019 óta az MTA levelező tagja. Az ELTE BTK Angol–Amerikai Intézetének professor emeritusa, 2019 és 2022 között a BTK Irodalmi Kutatócsoportjának vezetője. A *Magyar Tudomány* főszerkesztője. Szakterülete a modern filológia, az amerikai és magyar irodalomtörténet, amerikai és magyar poetológia.

Levelező taggá választása óta tudományos közleményeinek száma mintegy hatvannal gyarapodott, ezen belül három könyvvel. Hivatkozásainak száma több mint ötszázzal, h-indexe öttel emelkedett. Poétikai-poetológiai kutatásai újabb súlypontokat kaptak, amennyiben újszerű szintézisbe rendezi az amerikai (és kisebb részben magyar) költészettörténet párhuzamos vonulatait.

Ajánlók:

Kecskeméti Gábor, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Kulcsár Szabó Ernő, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Madas Edit, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Borsos Balázs

1961-ben született Budapesten. 2019 óta az MTA levelező tagja, kutatóprofesszor (2019) a HUN-REN Bölcsészettudományi Kutatóközpont Néprajztudományi Intézetben. Az MTA Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya elnöke (2023). Szűkebb szakterülete: etnokartográfia, ökológiai antropológia, afrikanisztika.

Levelező taggá választása óta számos jelentős tanulmánya jelent meg magyar és idegen nyelvű szakfolyóiratokban és gyűjteményes kötetekben. Kiemelendő *Az ökológiai lábnyom mint kultúrák összehasonlításának eszköze?* című műve, mely korábban fel sem merült kérdést jár körül. Egyetemi oktatómunkát a graduális és a posztgraduális képzésben számos egyetemen végez. A Debreceni Egyetem BTK féléllású egyetemi tanára. 2019–2023 között az Eötvös Loránd Kutatási

Hálózat Irányító Testület tagja. Számos tudományos bizottság és szaktudományi folyóirat-szerkesztőbizottság tagja, MTA doktori eljárásokban bírálóbizottságok elnöke vagy tagja. A magyar néprajztudomány vezető egyénisége, nemzetközileg elismert kiválósága.

Ajánlók:

Dávidházi Péter, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Paládi-Kovács Attila, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Tallián Tibor, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Debreczeni Attila

1959-ben született Debrecenben. 2004 óta az MTA doktora, 2019 óta az MTA levelező tagja. A Debreceni Egyetem BTK Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézetének professzora, hosszabb időn át igazgatója, egy ciklusban a Debreceni Egyetem rektorhelyettese. Szűkebb szakterülete a magyar felvilágosodás és romantika irodalma.

Évtizedekig irányította és eredményes befejezéshez juttatta az 1950-es évektől húzódó Csokonai kritikai kiadást, két monográfiát szentelt az életműnek. Vezeti a Kazinczy-életmű kritikai feldolgozását. Nyolc doktorandusza szerzett fokozatot, kutatócsoportok munkáját irányítja, két cikluson át az MTA Textológiai Munkabizottságának elnöke. Kivételes érdemeket szerzett elektronikus kritikai kiadások kezdeményezésével (Csokonai, Kazinczy). Levelező taggá választása óta kiadott egy tanulmánygyűjteményt és számos tanulmányt, melyek egy készülő Kazinczy-nagymonográfia előmunkálatai és fejezetei. Tudományometriai mutatói: 194 tudományos publikáció, 1230 független hivatkozás, h-indexe 14.

Ajánlók:

Bitskey István, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Imre László, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Kecskeméti Gábor, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Madas Edit, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Hoffmann István

1953-ban született Pápán. 2019 óta az MTA levelező tagja. A Debreceni Egyetem kutatóprofesszora. Szűkebb szakterülete a történeti nyelvtudomány, a magyar névtan.

Levelező tagsága elnyerése óta publikációi 17 (ebből egy monográfia), hivatkozásai mintegy 700 tétellel gyarapodtak. 2019-ben pályázati támogatást nyert el a 2013 óta meglévő MTA–DE Magyar Nyelv- és Névtörténeti Kutatócsoport működtetésére, a munkában 2023 óta kutatóprofesszorként vesz részt. 2022-ben programterve alapján az MTA Nemzeti Programjainak részeként elindult a Magyar Nemzeti Helynévtár Program, amely a Kárpát-medence magyar helynévkincsének összegyűjtését és dokumentálását végzi a kezdetektől napjainkig. Programvezetőként a koncepció kidolgozásában és folyamatos alakításában, illetve kutatóhelyek és személyek bevonásában meghatározó szerepet játszik.

Ajánlók:

Imre László, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Kertész András, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Kiss Jenő, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Paládi-Kovács Attila, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

S. Varga Pál, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Tolcsvai Nagy Gábor, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

LEVELEZŐ TAGSÁGRA AJÁNLJA**Bakró-Nagy Marianne**

1946-ban született Budapesten. Felsőfokú tanulmányait a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetemen folytatta 1966 és 1971 között. Finnugrisztikai tanulmányai után az MTA Nyelvtudományi Intézetébe került. A kandidátusi fokozatot 1990-ben, az MTA doktora címet 2002-ben szerezte meg. A Szegedi Tudományegyetemen habilitált 1999-ben. Az MTA Nyelvtudományi Intézetének 13 éven keresztül volt tudományos igazgatóhelyettese, a Finnugor Osztályt pedig 23 éven át vezette. Számos nemzetközi konferencia- és kötet sorozatot indított el. 2001-től az SZTE egyetemi tanára, tanszék- és doktoriprogram-vezetője volt.

Fontos uralisztikai leíró és történeti problémákkal foglalkozik tanulmányai-ban. Pályájának kezdetétől új megközelítéseket dolgozott ki, illetve alkalmazott az alapnyelvi rekonstrukcióban. Így a hagyományosan másodlagos szerepet játszott szemantikai rekonstrukció funkciójának előtérbe helyezésére az egyébként

a szinkroniában alkalmazott módszereket vezetett be, amelyeknek eladdig nem volt előzménye a proto-nyelvek leírásában az uralisztikában. Az uráli és finnugor alapnyelvet fonotaktikai aspektusból leíró munkákkal is ő jelentkezett először a hazai és a nemzetközi finnugrisztikában, amelyeket később természetes nyelvállapotok tipológiai aspektusú leírásával is kiegészített. Tevékenysége széles spektrumú, magyar és idegen nyelven egyaránt publikál, hazai és külföldi munkákban, alkalmi kiadványokban szerepel gyakorta felkért, illetve szívesen látott szerzőként.

Ajánlók:

Honti László, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Kenesei István, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Kertész András, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Németh T. Enikő, az MTA levelező tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Róna-Tas András, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Salvi Giampaolo, az MTA levelező tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Tolcsvai Nagy Gábor, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Hamar Imre

1967-ben született Győrben. 2016-ban védte meg nagydoktori értekezését. Az ELTE tanszékvezető egyetemi tanára. Az ELTE nemzetközi kapcsolatokért felelős rektorhelyettese, korábban az MTA Orientalisztikai Tudományos Bizottságának elnöke is volt. A magyar orientalisztika nemzetközileg is kiemelkedő képviselője, sinológus. Közvetlen kutatási területe a kínai vallástörténet, ezen belül is a középkori kínai buddhizmus.

Újabb tanulmányai a buddhizmusnak a kínai, elsősorban a konfucianus hagyományba való beilleszkedését vizsgálják. Tudományos munkásságát nyelvészeti és filológiai alapokon végzi. 2016 óta 47 tudományos közleményt publikált, köztük egy monográfiát. Tudományos munkái sorra jelennek meg nemzetközi színvonalú angol nyelvű, köztük kínai és japán kiadású folyóiratokban és gyűjteményes kötetekben. Nemzetközi elismertségét jelzi, hogy hosszabb ideig volt vendégprofesszor az Egyesült Államokban, Németországban, Japánban és Kínában. Számos magyar és nemzetközi kutatási program indítója és irányítója, így a nagy sikerű kínai–magyar nagyszótár egyik szerkesztője. Az ELTE-n jelentős sinológiai iskolát hozott létre, tanítványai több egyetemen és külföldön szép eredménnyel működnek. Mint a magyar Konfuciusz Intézet igazgatója sokat tett a nagy hagyományú kínai nyelv és kultúra magyarországi megismertetése érdekében. Minden tekintetben megfelel az MTA leendő levelező tagjaival szemben támasztott követelményeknek.

Ajánlók:

Kenesei István, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Kósa László, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Paládi-Kovács Attila, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Róna-Tas András, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Vásáry István, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Kövecses Zoltán

1946-ban született Budapesten. Kimagasló nemzetközi rangú nyelvész, az Academia Europaea tagja. 1996 óta az MTA doktora; az ELTE Amerikanisztika Tanszékének professor emeritusa. Kognitív nyelvészeti munkái a konceptualizáció metaforikus jellegét tárják fel.

Könyvei, például az *Extended Conceptual Metaphor Theory* (2020, Cambridge UP), *Where Metaphors Come From* (2015, Oxford UP), *Metaphor. A Practical Introduction* (2010, Oxford), *Language, Mind, and Culture* (2006, Oxford), *Metaphor in Culture* (2005, Cambridge), *Metaphor and Emotion* (2000, Cambridge) amellel érvelnek, hogy az ember fogalmi világa a valóságnak nem egyszerű tükörképe, hanem figuratív fogalmi eszközökkel megkonstruált, a sematizáció különféle szintjeit magában foglaló hierarchikus rendszer, a kontextus által is meghatározott offline és online működési móddal. Elmélete, a Lakoff és Johnson által kezdeményezett konceptuálistmetafora-elmélet ma érvényesnek tartott, kiterjesztett változata világszerte ismert és elfogadott. Vendégtanár volt az USA és az EU több egyetemén (Berkeley, UMass, Rutgers, Hamburg, Heidelberg, Odense); a kielcei egyetem (JKU) díszdoktora. Vezető nemzetközi kognitív nyelvészeti folyóiratok jelenlegi vagy korábbi szerkesztője. Lexikográfusként is ismert; 15 angol–magyar, magyar–angol, szleng- és idiómaszótára jelent meg. Publikációinak száma 247, hivatkozásai az MTMT-ben 5341, a Google Scholar szerint 39 549, h-indexe az MTMT-ben 30, a Google Scholar szerint 56, i-indexe 107, impaktfaktora 21.

Ajánlók:

É. Kiss Katalin, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Madas Edit, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Salvi Giampaolo, az MTA levelező tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Tolcsvai Nagy Gábor, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Kulcsár-Szabó Zoltán

1973-ban született Budapesten. 2013 óta az MTA doktora. Az ELTE professzora, az Irodalomtudományi Doktori Iskola vezetője. Az MTA Irodalom- és Kultúratudományi Bizottságának elnökhelyettese. Szűkebb szakterülete a 20–21. századi magyar irodalom, különösen a líratörténet komparatív vizsgálata, valamint az irodalomelmélet.

Metapoétika című líraelméleti munkája (2007) és a modern lírával, mindegyik Szabó Lőrinnel (*Tükörszínhátéka agyadnak*, 2010), illetve a közelmúlt költészetével kapcsolatos kutatásai meghatározónak bizonyultak a modern líra alakulástörténetéről alkotott újabb elképzelésekben, valamint jelentős hatással voltak a szövegértelmezés kortárs gyakorlataira. A poszthermeneutikai irodalomelmélettel foglalkozó munkái alapvetően járultak hozzá több irányzat, például a dekonstrukció nyelvszemléletének, filozófiai háttérének feltérképezéséhez és a kultúraelméleti fordulat aktuális fejleményeinek megértéséhez. Érdeklődési területe kiterjed az irodalomelmélet és a filozófia határterületeire is: könyvet írt Martin Heidegger filozófiájának irodalom- és kultúraelméleti aspektusairól (*Szinonímiák*, 2016), *A gondolkodás háborúi* című munkájában (2014) pedig a 20. századi irodalom és filozófia fontos politikaelméleti vonatkozásait tárgyalta. 11 könyve, közel 400 tudományos közleménye jelent meg, 20 kötetnek volt szerkesztője. Nemzetközi publikációi angol, horvát, német, szlovák és spanyol nyelven jelentek meg. Összes független hivatkozásainak száma 1690, h-indexe 15. Tizenkét hallgató szerzett doktori fokozatot a témavezetésével.

Ajánlók:

Bollobás Enikő, az MTA levelező tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Dávidházi Péter, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Kecskeméti Gábor, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Szilágyi Márton

1965-ben született Gyulán. Az MTA doktora, tanszékvezető egyetemi tanár az ELTE BTK 18–19. századi Magyar Irodalomtörténeti Tanszékén. Munkássága kiterjed a klasszikus magyar irodalom teljes korszakára, annak legfontosabb szerzőire (Csokonai, Kazinczy, Kölcsey, Vörösmarty, Petőfi, Jókai, Arany).

Teljesítményét leginkább 18 egyszerűs, többségében jelentős terjedelmű könyve reprezentálja, monográfiák, tudományos szövegkiadások, tanulmánykötetek. Kiemelendő közülük az *Uránia* című folyóiratról készült monográfia és szövegkiadás, melyek másfél százados szakirodalmi hagyományt írtak át, és hozzájárultak az ízlés és civilizálódás töretlen fejlődésére alapozó képzéseszményről,

a csinosodásról szóló tudományos diskurzus hazai megalapozásához; a nagyszabású Csokonai-életrajz, mely a Csokonai-kutatásban betöltött összegző és távlatokat nyitó szerepén túl alapító szerepet vállalt a biográfia új műfaji változata és a társadalomtörténeti kutatási irány megteremtésében; az Arany-monográfia, mely összegezte az Arany-emlékévben felhalmozott új szakirodalmi eredményeket, egyéni koncepciójú és szerkezetű monográfiaformát teremtve. Szilágyi Márton magyar és német nyelvű publikációi mostanra jelentős életművé formálódtak, a hazai és külföldi graduális és posztgraduális egyetemi képzésben komoly hatást gyakorló tanárként van jelen. Tudományos közleményeinek száma 415, az ezekre kapott független hivatkozások száma 1600, h-indexe 15. Munkássága kiterjedtségében, minőségében és hatásában egyaránt kiemelkedő, tudományos eredményei meghatározó módon, új távlatokat nyitva szóltak hozzá az irodalomtörténet-írás fontos problémáihoz, meggyőződéssel ajánljuk őt az MTA levelező tagjának.

Ajánlók:

Dávidházi Péter, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Debreczeni Attila, az MTA levelező tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
S. Varga Pál, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

KÜLSŐ TAGSÁGRA AJÁNLJA

Csató Éva Ágnes

1948-ban született Szombathelyen. PhD-ját Oslóban szerezte. 2004-től nyugdíjazásáig az Uppsalai Egyetem professzora. Kutatásainak központjában a török nyelvek mondattana, tipológiája áll.

Több mint 150 tudományos publikációja és szerkesztett kötetei széles nemzetközi elismerést vívtak ki. Újabban a héber írásos török nyelv, a karaim felé fordult, köztük terepmunkát, leletmentést végzett és nyelvüknek számos tanulmányt szentelt. Általános nyelvészeti és turkológiai perspektívából több magyar tárgyú cikket írt. Rendszeresen publikál Magyarországon, részt vesz a Szegedi Tudományegyetem doktori iskolájában mint konzulens és opponens.

Ajánlók:

Németh T. Enikő, az MTA levelező tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Róna-Tas András, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Vásáry István, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Gervain Judit

1978-ban született Szegeden. A Szegedi Tudományegyetemen végzett, 2009-től az Université Paris Descartes tudományos munkatársa lett, 2017-től kutatási igazgató. 2020-tól a Padovai Egyetem egyetemi tanára. A neurolingvisztikán belül fő kutatási területe a korai nyelvészlelés és a nyelvelsajátítás, amelyhez radikális újdonságként alkalmaz optikai agyi képképzést és elektrofiziológiai méréseket.

Hús jelentősebb pályázatot nyert el, köztük az 1,6 millió euró támogatású ERC „Consolidator Grant”-ot a nyelvészlelés magzati és az újszülött korban való vizsgálatának témájában. 230-nál is több publikációjára közel 6000 hivatkozást kapott, a szakma egyik mestereként tartják számon. Rendszeresen tartja a kapcsolatot a hazai tudományossággal.

Ajánlók:

É. Kiss Katalin, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Kenesei István, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Moravcsik Edit, az MTA külső tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Németh T. Enikő, az MTA levelező tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Salvi Giampaolo, az MTA levelező tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Tánczos Vilmos

1959-ben született Csíkszentimrén (Románia). Habilitált (2014) a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetemen. Egyetemi tanár 2016 óta a BBTE BTK, Magyar Néprajz és Antropológia Intézetben és a Hungarológia Doktori Iskolában. Szűkebb szakterülete: szövegfolklor (archaikus népi imádságok), vallásetnológia, dialektológia, szociolingvisztika, nyelvpolitika.

2019 végéig 16 kötete, 200-nál több tudományos közleménye és 70 esszéje jelent meg magyar, román és angol nyelven. Több mint 20 gyűjteményes kötet és folyóiratszám szerkesztője. Alapos demográfiai, szociológiai áttekintést adott a moldvai magyar települések 20. század végi nyelvállapotáról. Maradandó eredményeket felmutató kutató és tanáregyéniség, akinek teljesítménye nemzetközi mércével mérve is kiemelkedő.

Ajánlók:

É. Kiss Katalin, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Paládi-Kovács Attila, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Péntek János, az MTA külső tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Pozsony Ferenc, az MTA külső tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

TISZTELETI TAGSÁGRA AJÁNLJA

Amedeo Di Francesco

1946-ban született Anagniban (Olaszország). 1975-ben lett az irodalomtudomány kandidátusa. A nápolyi „L’Orientale” Tudományegyetem professor emeritusa, a Cassinói Tudományegyetem tanára. Szűkebb szakterülete a régi magyar irodalomtörténet (különösen Balassi életműve), de a magyar irodalom 19–20. századi korszakáról is publikál.

A nápolyi „L’Orientale” Tudományegyetemen tanított magyar nyelvet és irodalmat 1976–2017-ig, 1991-től egyetemi tanárként, a Cultura dell’Europa Orientale doktori program koordinátoraként. 2016-tól a Cassinói Tudományegyetemen tanít, ahol kezdeményezésére bevezették a magyar irodalom tanítását. A *Hungarica et Slavica* (Edizioni M. D’Auria, Nápoly, 2002) és az *Ister: Collana di Studi Ungheresi* (Edizioni dell’Orso, Alessandria, 2008) könyvsorozat alapítója. Több mint 350 publikációja van olasz, magyar, angol, francia, német, horvát nyelven. Világszerte, 25 országban tanított vagy adott elő a hungarológia témaköreiből. 1996–2006-ig a Nemzetközi Magyarságtudományi Társaság elnöke volt.

Ajánlók:

Bitskey István, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Debreczeni Attila, az MTA levelező tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Kecskeméti Gábor, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya